

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Sitne annus probationis simpliciter necessarius in omni Religione. §. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

iurisdictionem, quatenus ad finem probationis, & bonum nouitij regimen in via probationis necessarium est. At nullo modo est necessarium ad supradictum finem, quod Prælatus regularis concedere possit nouitio dimissorias ad ordines, imò ex tali concessione si generalis effect non leuia inconuenientia euenirent. Ergo dixi *seculo speciali privilegio*, quia Societati scilicet concessum est privilegium, vt ex licentia suorum Prælatorum possint nouitij ordinibus insigniri sicut & professus; habetur verbo *communicatio* §. 5. & notauit Suarez tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. num. 17. Sanchez lib. 6. sum. cap. 10. numero 22. Vbi aduertunt satis probabile esse eam facultatem professis concessam ad nouitios extendi; tamen in privilegio expressè non extendatur. Vnum tamen debet esse certum, posse nouitium tum ab Episcopo originis ordinario, tum ab Episcopo sui domiciliij. Variant tamen Doctores, an censendus sit Episcopus domiciliij ille Episcopus loci, in quo monasterium residet, an ille in cuius diocesi nouitius domicilium habebat. Suarez dicto cap. 16. num. 17. & tom. 2. de Relig. lib. 6. cap. 12. num. 9. Verus censet esse Episcopum, in cuius diocesi nouitius ante ingressum religionis domicilium habebat; quia assumptione habitus non mutatur priorum statum in statum religiosum. Ergo nec domicilium. Item quia nouitius dum in probatione existit, non habet animum firmum perseverandi, & perpetuò in monasterio manendi, sed probandi, an sibi expediat. Ceterum probabilis censet cum Sanch. lib. 4. de voto cap. 39. num. 20. & lib. 6. sum. cap. 10. num. 21. Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 4. numer. 5. Episcopum loci; in quo monasterium existit esse Episcopum sui domiciliij; quia verè nouitius assumptione habitus domicilium mutat; liquidem absolutum animum habet perpetuò manendi, casu quo religio non displiceat: quod sufficit ad domiciliij acquisitionem: omnibus enim deuo domicilium acquirentibus ea voluntas inest ibidem perpetuò manendi dum nihil aduersum euenit, aut commodius non occurrat; & tradit idem Suarez sibi contrarius tom. 4. de Relig. tract. 8. libro 2. capite 17. numer. 14. & 15. Neque ad horum ordinum susceptionem facultas regularis Prælati necessaria est; cum in hac actione nouitius non ipse, sed Episcopo subiciatur. Verum esto necessaria non sit facultas, ad decet maximè, vt conferatur Prælato regulari ordinatio fiat; aliàs præbet nouitius sufficientem causam, vt eum Prælatus à religione expellat, cum in re tam graui eius consensum contempserit: Sic Sanch. lib. 6. sum. cap. 10. num. 22.

9. Septimò videntur deobligati nouitij à gabellarum solutione; quia sunt verè persone Ecclesiasticæ, & religiosæ, & privilegio canonici, & fori gaudentes. Sic tradit Molina 3. tom. de iustitia disp. 67. n. 2. Gregor. Lopez leg. 4. tit. 7. part. 1. nu. 1. Sanchez alius relatus lib. 6. cap. 10. num. 16. Layman lib. 4. sum. tract. 5. c. 4. num. 4. vers. quia & alius, tamen si Lafate de decima venditionis, c. 19. n. 50. Manuel Rodrig. q. reg. 10. 3. quest. 74. art. 9. & alius relatus Gutier. de gabellis lib. 7. q. 95. numero 29. Contrarium sentiant leui fundamentum ducti, quod bonum suorum dominium retineant, ad excolùmque redire possint. Quod certè non impedit, quin illa bona sint bona persone Ecclesiasticæ, & religiosæ. Illud verò quod subdit Lafate d. n. 50. cui consentit Gutier. dicta quest. 95. num. 37. religiosus scilicet Societatis I. E. S. V. non professos debere gabellam, si procurator monasterij eorum bona vendat, est omnino à veritate alienum, tum quia verè religiosi sunt, sicut professi, vt definiuit Greg. XIII. in sua bulla Ascendente. Tum quia esto bonorum suorum dominium retineant, non tamen vsum; cum non possint liberè, sed pro voluntate suorum superiorum dispendere; & ita ipsem Lafate in addit. ad dictum cap. 19. num. 5. sententiam retractauit, vt bene notauit Sanch. *supr.*

PUNCTUM XII.

Qualiter nouitatus peragendus sit, vt licita, & valida sit professio.

Tota difficultas est in explicatione Textus in cap. ad Apostolicam de Regularibus §. in c. non solum. cap. constitutionem eodem tit. in c. & in c. 15. Trident. sess. 25. de Regularibus. In his enim cauetur neminem ad professionem admitti posse, nisi post annum probationis. Quocirca examinandum est primo an hic annus sit omnino necessarius, ita vt in nullo casu professio aliter facta valeat; Secundo; an debeat esse integer, & continuus; Tertio à quo tempore computandus sit; Quarto an in monasterio, & cum habitu nouitiorum, aliisque circumstantiis sit peragendus.

§. I.

Sine annus probationis simpliciter necessarius in omni religione.

S V M M A R I V M.

1. Annus probationis semper fuit necessarius ad licitam professionem.
2. Spectato Trident. est necessarius, ita vt nec renunciarì possit.
3. Aliqui ab hoc decreto excipiunt coningem matrimonij non consummato, sed non admittitur exceptio.
4. Alij excipiunt professum transeuntem ad aliam religionem. Sed reprobat.
5. Excipiuntur commendatarij monasteriorum, que capta sunt, ac primates ordinum.
6. Excipiuntur milites ordinum militarium.
7. Moniales ordinis B. Dominici in mortu articulo constituta.
8. Succedit monasterium in bonis sic professi, tamen alij contra sentiant.

1. **A**nnus probationis semper fuit ad professionem necessarius, vt deciditur, cap. ad Apostolicam de Regularibus, ita vt illo omisso absque consensu tum nouitij, tum religionis professio nulla esset iuxta cap. ad nostram, de Regularibus, & tradit Suarez tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 12. num. 4. Sanchez lib. 5. sum. cap. 4. n. 19. circa finem. At ex consensu nouitij, & religionis iusta causa intercedente poterat annus probationis omitti, vt habetur dicto cap. ad Apostolicam de Regularibus. Solum in religione minorum, & prædicatorum hæc renunciatio annalis probationis petita non fuit, cap. non solum de Regularibus in 6. & aliter admissus suspenderetur ipso facto à receptione quouilibet illius ordinis ad professionem, aliisque penis, quæ solent fratibus pro culpis grauib. imponi, subiiciuntur. Quod decretum post modum extensum est ad omnes religiones mendicantes, cap. constitutionem eodem tit. §. lib. Verum cum in supradictis decretis non inuenitur irrita professio ex consensu nouitij, & religionis ante exactum probationis annum, ascendendum esse valuisse. Sed non obinde professi obligari manebant illi religioni, sed religioni in genere, vt colligitur ex d. cap. non solum, & tradit Glossa, ibi verbo, vestro & ex cap. constitutionem, & ibi Glossa verbo obligat. Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 8.

2. At attentò nouo decreto Tridentin. annus probationis ita ad professionem necessarius est in quacunque religione tam viroium, quam mulierum, vt illo omisso professio facta nulla sit, nullamque inducens obligationem ad alicuius Regularis, vel religionis, vel ordinis obseruationem, aut ad alios quoscuque effectus vt dicit Tridentin. Quæ verba indicant sanè exclusam esse renunciationem probationis annæ petmissam in cap. ad Apostolicam de Regularibus. Alias nihil nouum Tridentin. statueret, frustrancaque esset eius constitutio. Et ita tanquam certam in iudicando, & consulendo tradit Nauarr. lib. 3. consil. tit. de Regular. conf. 33. in 1. edit. & consil. 62. in 2. num. 5. Manuel. 2. tom. sum. c. 6. n. 10. & tom. 3. regul. quest. 95. art. 7. Azor. 1. p. instit. moral. c. 4. q. 9. Suar. tom. 3. de Relig. li. 5. c. 12. sine n. 5. Sanch. lib. 5. sum. c. 4. n. 19. Lessius lib. 2. c. 4. dub. 7. n. 59. Barbosa 3. p. de potestate Episcop. alleg. 101. nu. 17. & 31. Garcia n. p. de benef. c. 9. n. 6. tamen Lessius & Sanch. indicent contrarium esse probabile. Quod in praxi non citò, vbi concilium Trident. receptum est.

3. Difficultas est; an ab hac regula generali aliqui casus excipiantur? Primus excipi potest coniux, qui matrimonio non consummato ad religionem transit, qui tunc intra bimestre videtur non solum posse, sed teneri profiteri, cap. ex publico de conuersatione coniugator. Ne coniux in seculo manens teneatur diu expectare matrimonij dissolutionem. Sed iure optimo hanc exceptionem communiter Doctores non admittunt, vt videtur apud Sanch. lib. 1. Lessius lib. 2. cap. 41. dub. 7. num. 59. in 2. edit. Basilius Legionens. lib. 2. de matr. cap. 9. num. 2. Ioan. Gutier. de matrim. cap. 5. n. 11. Ratio est, quia Trident. generaliter loquitur, & nullum præbet fundamentum huius exceptionis. Neque ex cap. ex publico de conuersatione coniugator. Colligitur. Nam illud bimestre non conceditur coniugi ad profectum, sed ad deliberandum, an sibi expediat religionem ingredi, vt dicti Doctores firmant, ne videatur correctus Textus in cap. ad Apostolicam de Regularibus, tum religionis. Adde esto bimestre ad profectum concessum esse, t. censetur Trident. decreto correctum esse, cum nulla specialis ratio in coniuge reperitur, ob quam debeat nouitatus breuiari, imò ob statum matrimonij assumptum longiori indiget probatione. Quod si ante exactum annum probationis coniux habitum dimittat, aliâque religionem ingredi velit, cogit

coqui potest a iudice peremptorio termino constituto, ut in ea post nouitatus annum proficiatur, vel ad coniugem redeat; eo quod videtur dolose agere, & animo fugiendi coniugis contentum ex vna religione in aliam transire; Sic docent Sanch. alius relatis lib. 2. de matrim. disp. n. 9. Ioann. Gutier. de matrimonio c. 5. n. 3. Basilus Legionensis dicto cap. 9. sine num. 10.

4. Secunda exceptio est de professis transcurrentibus ad aliam religionem, qui cum iam satis religionis asperitatis experti sint, non videntur comprehendi sub decreto Tridentini. exigentis annum probationis, sed poterunt ex consensu ipsorum, & religionis professionem intra annum emittere; Sic docent Henric. lib. 13. de excomm. cap. 40. num. 2. in comment. littera O. Sotibus in consensu. primum. Mendicant. verbo nouitatus post 2. notabilem §. sed an requiritur. Verum hæc exceptio omnino reprobanda est, ut illam reprobant Nauart. lib. 3. consil. tit. de Regular. conf. 49. & 53. in 1. edit. & conf. 61. & 62. in 2. edit. Azor. lib. 12. in his moral. c. 14. q. 15. Manuel Rodriguez regul. quest. tom. 3. q. 15. art. 11. & tom. 2. sum. c. 6. n. 11. Nicol. Garcia 11. p. de benef. c. 9. n. 7. Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 37. n. 47. & lib. 5. sum. c. 4. n. 12. Ratio est manifesta; quia cito ille religiosus expertus facit religionis asperitatis; ac non illius religionis, quam denotat suscepit, & multo minus ipsa religio mores ipsius religiosi. Nulla ergo ratio firma est, ob quam sub regula illa generali Tridentini non comprehendatur.

5. Tertia exceptio est de commendatariis monasteriorum, quæ capita sunt, ac primates ordinum, qui debent intra sex menses solemniter profiteri in illo ordine, aut commendæ cedere. Habetur expressè in Trident. sess. 25. c. 21. de Regularibus; & tradit Henric. lib. 13. de excomm. c. 40. nu. 2. comm. littera O. Sanch. alius relatis lib. 5. sum. cap. 4. n. 5. Gonzales regul. 8. cancell. Glossa 8. n. 88.

6. Quarta exceptio est de militibus ordinum Galatanae, Alcantarae, D. Iacobi, & D. Ioannis, qui secluso proprio statuto possunt professionem facere non præmissis nouitatus anno. Tum quia Tridentini. solum videtur comprehendisse religiosos in communi viuentes, strictam paupertatem, castitatem, & obedientiam professentes, quales non sunt supradicti equites militarium ordinum. Tum quia ob eorum prærogatiuam, & obsequium, quod Ecclesie præstant, eam ab hostibus defendendo, non videntur comprehendi in decretis generaliter latis pro religiosorum reformatione, sed debet eorum fieri specifica mentio, & ita tradit referens esse decisum à sacra congregatione. Azor. 1. p. lib. 13. c. 4. q. 2. Nauart. lib. 3. consil. tit. de Regularibus conf. 23. n. 10. in 1. edit. & conf. 10. n. 10. in 2. Gonzal. reg. 8. cancell. Gloss. 8. n. 55. Sanch. lib. 7. de matrim. disp. 44. n. 8. & lib. 5. sum. cap. 4. num. 17. Barbosa in remiss. Concil. ad c. 5. sess. 25. de Regularibus. Dixi secluso proprio statuto. Nam milites S. Ioannis statutum habent, ne possint professionem facere ante 16. annum completum, & an annum probationis exactum, ut testatur Sanch. & Barbosa supra & Flamin. lib. 6. de resignat. quest. n. 10.

7. Quinta exceptio est pro monialibus ordinis B. Dominici, quæ possunt in mortis articulo professionem emittere ante completum nouitatus annum, si tamen expleuerint ætatis 16. Sic concessit Pius V. in quodam breui incipiente summa Sacerdotij cura edito 23. Augusti 1570. cuius tenorem ex Pafello refert. Manuel. Rodrig. quest. regul. tom. 3. q. 15. art. 6. testaturque non esse reuocatum à Gregor. 13. in sua constitutione incipiente in ranti. Et consentit Thomas Sanch. lib. 5. sum. c. 4. num. 16. Barbosa 3. p. de potestate Episc. alleg. 101. num. 52. Ludouic. Miranda. tom. 1. Man. Prælat. quest. 22. art. 10. Mouentur quia solum reuocantur quæ ad statum, & regimen monialium Pius V. statuerat contra Trident. decreta. Hoc autem privilegium non videtur statum, & regimen monialium spectasse, cum supponantur moniales statim ab statu huius sæculi discessuras. Et præterea quia Gregor. solum videtur reuocasse privilegia Pij V. forum externum spectantia. At hoc privilegium non tam forum externum, quam internum spectat. Hæc lenientia tanquam pia, & fauorabilis, & gratissimorum Doctorum autoritate firmata amplectenda est, tametsi rationes non sint adeo firmæ. Quid enim magis statum monialium spectare potest, quam professio, quæ statum ipsum constituit? Et quid forum externum magis respicere potest, quam privilegium, quod absolute absque limitatione forti interni concessum est, tametsi concessum sit pro consolatione animæ.

8. Subdunt tamen Man. Rodr. Ludouic. de Miranda, & Barbosa locis allegatis. Monasterium non succedere in bonis sic professæ decedentis in præiudicium venientium ab intellectu. Quia Pontifex solum concessit hanc privilegiam professionem ad decedentium consolationem, ne merito professæ carerent, indulgentiæque & iubilæum lucrari possent, & non ut monasterium succederet, præcipue cum hoc privilegium non tam pro foro interno, quam externo concessum sit. Cæterum verius censet cum Thom Sanch. l. 5. sum. c. 4. n. 16. Ferd. à Castro. Sum. Mor. Pars III.

Monasterium succedere, quia illo professio veta est, & Moniales sic decedentes verè professæ decedunt, sicuti si anno expleto professæ fuissent. Quod vero Pontifex non intenderit expressè in huius privilegij concessione, quod monasterium succederet, in causa non est, quominus de facto succedat quia monasterij successio non pendet ex fine, quo motus est Pontifex ad hoc privilegium concedendum, sed ex ipsius privilegij concessione, valorque professionis emissa.

§. II.

An probationis annus debeat esse integer, & continuus.

S V M M A R I V M.

1. Debet esse integer, & continuus.
2. Item completus de momento ad momentum.
3. In anno bissextili ille duplex dies computatur pro vno.
4. Debet esse continuus.
5. Tridentino privilegium minorum computandi nouitatum, ex duplici parte interpolatum reuocari videtur.
6. Quæ interruptio sufficiat, ut nouitatus discontinuatur.
7. Dispositio habitus animo mutandi statum interrumpt.
8. Item si à monasterio exeat animo fugiendi subiectionem.
9. Qualiter amentia, & furor interruptant nouitatum.
10. Debet nouitatus cum professione continuari.

1. Debere annum probationis integrum esse manifestè colligitur ex Trid. d. sess. 23. c. 15. de Regul. Dicente nullam esse professionem illius, qui minore tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit. Qui vero ante completum, & integrum annum professionem emittet, minore tempore quam per annum statet in probatione.

2. Dabium tamen est; an ad hanc integritatem necessariò requiratur, ut computatio fiat de momento ad momentum, ut si suscepti habitum nouitatum de prima Ianuarij hora sexta post meridiem, non possit anno sequenti ante illum diem, & horam profiteri? Negant graues Doctores asserentes sufficere diem esse inceptum: Sic Stephan. Gratian. disceptat. forens. cap. 413. num. 22. August. Barbosa 3. p. de potest. Episc. allegat. 101. num. 22. Et moueri possunt, quia in fauorabilibus dies inceptus pro completo habetur leg. quæ rate ff. de restam. & leg. in usucapionibus ff. de usucapionibus. Sed nouitatus fauor est, quod religioni apud sit, & religioni, quod nouitatus recipere possit. Ergo, Nihilominus censet verius non sufficere diem esse inceptum, sed debere esse completum de momento ad momentum. Quia Trident. annum nouitatus professioni præmittendum statuit, tum in fauorem religionis, tum religiosi; ne temerè, & inconsideratè religiosi obligaretur ad subeundas religionis asperitates, & religio ad regendum, & alendum religiosum, sed utrique maiori consideratione procederet. At quoties tempus aliquod designatur ad subeundam maturius, & prudentius obligationem completum esse debet; quia id fauor est, & beneficium: Satisque colligitur, ex leg. 3. §. minorum ff. de minoribus, ibi minorem adhuc dici vltimo die anni 25. donec hora natiuitatis decurrat, quia ante illam horam nondum compleuit 25. annos, sed à momento in momentum tempus expectari debet. Ergo similiter in nostro casu, in quo similiter agitur de obligatione subeunda firmiter absque remedio relaxationis. Secus verò esset, si tempus designaretur non in fauorem, sed in odium, ut contingit, cum designatur tempus, quia ante illud non putatur quis satis idoneus ad actiones sibi viles, & honorificas, ut ad condendum testamentum, ad recipiendos ordines, & beneficia. Et ita requiritur annum nouitatus completi de momento ad momentum tradunt Sanch. lib. 2. de matr. disp. 24. num. 22. & lib. 5. sum. cap. 4. n. 4. Basil. Legion. lib. 9. de matr. cap. 9. numer. 6. Lessius lib. 2. de iustit. c. 4. dub. 7. num. 59. vel. quarto. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 15. num. 1. Eman. Rodrig. tom. 3. quest. regul. 9. 15. art. 4. Nullo tamen modo necessarium est alium diem expectare, quia nec ex Trident. decreto, neque aliunde id colligitur, ut bene obseruat, Sanch. Basil. Suar. Rodrig. supra.

3. Hinc deducitur in anno bissextili illum duplicem diem computandum esse pro vno, ita ut si incepisti nouitatum 24. Februarij, te non posse sequenti anno bissextili 24. Februarij priori emittere professionem, sed necessariò debere alterum 24. expectare. Tum quia in hac computatione regulariter tibi fauetur, ut maiori aduertentia, & consideratione religionem suscipias. Tum quia in computatione temporis communis sensus, & stylus obseruandus est, dum aliud non exprimitur. At constat in anno bissextili duplicem diem pro vno computari, bisque repeti, ergo sic computandus est: Et ita tenent in præsentia Sanch. lib. 2. de matrim. disp. 24. num. 22. & lib. 5. sum. cap. 4. nu. 4. Eman. Rodrig. tom. 3. quest. regul. 9. 15. art. 4.